

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

11.1.2019/32

Laki Syyttäjälaitoksesta

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Syyttäjälaitoksen asema, tehtävät ja organisaatio

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Syyttäjälaitoksen asemasta, tehtävistä ja hallinnosta sekä syyttäjien tehtävistä.

2 §

Syyttäjälaitoksen asema ja tehtävä

Syyttäjälaitos vastaa itsenäisesti ja riippumattomasti syyttäjäntoimen järjestämisestä.

3 §

Syyttäjälaitoksen organisaatio

Syyttäjälaitoksen keskushallintoyksikkönä toimii valtakunnansyyttäjän toimisto. Syyttäjälaitoksen toiminnan järjestämistä varten maa jakautuu syyttäjäalueisiin. Syyttäjäalueeseen kuuluu yksi tai useampi kunta.

Ylimpänä syyttäjänä ja syyttäjien esimiehenä toimii valtakunnansyyttäjä.

Syyttäjälaitos kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan.

4 §

Valtakunnansyyttäjän toimiston tehtävät

Valtakunnansyyttäjän toimiston tehtävänä on:

- 1) ohjata ja kehittää Syyttäjälaitosta ja syyttäjäntoimintaa;
- 2) vastata Syyttäjälaitoksen toiminnan tuloksellisuudesta;
- 3) valvoa syyttäjien toiminnan laillisuutta ja yhdenmukaisuutta;
- 4) Syyttäjälaitoksen yleinen hallinto, viestintä ja koulutus;
- 5) hoitaa toimialaansa kuuluvaa kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä;

6) vastata poliisimiehen tekemäksi epäiltyjen rikosten tutkinnanjohtajina toimivien syyttäjien toiminnan järjestämisestä.

5 §

Syyttäjäalueen tehtävät

Syyttäjäalue vastaa syyttäjäntehtävien järjestämisestä alueellaan käsiteltävissä rikosasioissa. Rikosasioiden jakamisesta syyttäjäalueiden käsiteltäväksi voidaan määrätä aluejaosta poiketen, jos se on tarpeen työn tasaamisen, käsittelyn joutuisuuden, erityisosaamisen tai muun erityisen syyn vuoksi.

Omalla toimialueellaan syyttäjäalue kehittää syyttäjäntoimintaa valtakunnansyyttäjän toimiston ohjauksessa, vastaa syyttäjäntoiminnan tuloksellisuudesta, valvoo syyttäjien toiminnan laillisuutta ja yhdenmukaisuutta sekä huolehtii viranomaisyhteistyöstä ja muusta syyttäjän tehtäviin liittyvästä yhteistyöstä.

Lisäksi syyttäjäalueen tehtävänä on huolehtia muista valtakunnansyyttäjän toimiston sille erikseen määrittämistä tehtävistä.

6 §

Ahvenanmaan syyttäjäalue

Ahvenanmaan maakunnassa syyttäjäntehtävien järjestämisestä alueellaan käsiteltävissä rikosasioissa vastaa Ahvenanmaan syyttäjäalue, ja sen toimipaikka on Maarianhamina.

Ahvenanmaan syyttäjäalueella käytettävästä kielestä ja henkilöstön kielitaidosta säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 6 luvussa.

Johtavaan maakunnansyyttäjään ja maakunnansyyttäjään sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään johtavasta aluesyyttäjästä ja aluesyyttäjästä.

2 luku

Syyttäjät ja syyttäjän tehtävät

7 § (4.12.2019/1233)

Syyttäjät

Syyttäjiä ovat:

- 1) valtakunnansyyttäjä ja apulaisvaltakunnansyyttäjä;
- 2) valtionsyyttäjä;
- 3) johtava aluesyyttäjä ja johtava maakunnansyyttäjä;
- 4) erikoissyyttäjä;
- 5) aluesyyttäjä ja maakunnansyyttäjä;
- 6) apulaissyyttäjä.

Suomen kansallisesta jäsenestä Eurojustissa säädetään Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan annetussa laissa (1232/2019).

8 §

Erityissyyttäjät

Erityissyyttäjiä ovat valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies, joiden syyteoikeudesta säädetään perustuslain 110 §:ssä.

9 §

Syyttäjän tehtävät

Syyttäjän tehtävänä on huolehtia rikosoikeudellisen vastuun toteuttamisesta hänen käsiteltävänään olevassa asiassa tasapuolisesti, joutuisasti ja taloudellisesti asianosaisten oikeusturvan ja yleisen edun edellyttämällä tavalla.

10 §

Syyttäjän toimivalta

Syyttäjällä on itsenäinen ja riippumaton syyteharkintavalta. Syyttäjä tekee itsenäisesti ja riippumattomasti päätösvaltaansa kuuluvat, rikosoikeudellisen vastuun toteuttamista koskevat ratkaisut käsiteltävänään olevassa rikosasiassa. Syyttäjä on toimivaltainen syyttäjäntehtävissä koko maassa.

11 § (15.1.2021/69)

Valtakunnansyyttäjän tehtävät ylimpänä syyttäjänä ja ratkaisuvallalla

Valtakunnansyyttäjän tehtävänä on:

- 1) toimia syyttäjänä niissä asioissa, jotka hänelle lain mukaan kuuluvat tai jotka hän ottaa käsiteltäväkseen;
- 2) päättää syyttäjän valituslupahakemuksen jättämisestä korkeimpaan oikeuteen ja syyttäjien edustamisesta korkeimmassa oikeudessa muissa kuin sellaisissa asioissa, joissa Euroopan syyttäjänvirasto käyttää toimivaltaa;
- 3) valvoa ja edistää syyttäjätoiminnan oikeudellista laatua ja yhdenmukaisuutta;
- 4) määrätä esitutkintalain (805/2011) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetut, poliisimiehen tekemäksi epäiltyjen rikosten tutkinnanjohtajina toimivat syyttäjät;
- 5) ratkaista Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan annetun lain (66/2021) 9 §:n 1 momentin mukaisesti tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa annetun neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 25 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu tutkinta- ja syytetoimivaltaa koskeva erimielisyys Euroopan syyttäjänviraston ja kansallisen syyttäviranomaisen välillä.

Valtakunnansyyttäjä voi ottaa itse ratkaistavakseen alaiselleen syyttäjälle kuuluvan asian tai määrätä alaisensa syyttäjän ajamaan syytettä, jonka nostamisesta hän on päättänyt. Valtakunnansyyttäjä voi myös määrätä asian alaisensa syyttäjän syyteharkintaan. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta asioissa, joissa Euroopan syyttäjänvirasto käyttää toimivaltaa.

Valtakunnansyyttäjä voi antaa nimetyille syyttäjänvirastaan virkavapaalla olevalle, toisessa virkasuhteessa olevalle virkamiehelle määrääjäksi sellaiset syyttäjänvaltuudet, joita tämä määrättyssä tehtävässään tarvitsee. Syyttäjänvaltuuksia käyttävään henkilöön sovelletaan muutoin, mitä syyttäjistä säädetään.

12 §

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Apulaisvaltakunnansyyttäjä toimii valtakunnansyyttäjän apuna ja sijaisena.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä ratkaisee hänen käsiteltäväkseen kuuluvat asiat samoin valtuuksin kuin valtakunnansyyttäjä.

13 §

Valtionsyyttäjät

Valtakunnansyyttäjän toimistossa on valtionsyyttäjiä.

Valtionsyyttäjä toimii syyttäjänä hänen käsiteltäväkseen määrätyissä asioissa.

14 §

Erikoissyyttäjät

Erikoissyyttäjä toimii syyttäjänä erikoistumisalaansa kuuluvissa erityisen vaativissa rikosasioissa sekä muissa hänelle määrätyissä rikosasioissa.

15 §

Johtavat aluesyyttäjät, aluesyyttäjät ja apulaissyyttäjät

Johtavat aluesyyttäjät, aluesyyttäjät ja apulaissyyttäjät toimivat syyttäjänä syyttäjälueella käsiteltävissä rikosasioissa ja muissa heille määrätyissä asioissa.

16 §

Kelpoisuusvaatimukset

Valtakunnansyyttäjän ja apulaisvaltakunnansyyttäjän kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Muiden syyttäjien kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto. Johtavien aluesyyttäjien kelpoisuusvaatimuksena on lisäksi käytännössä osoitettu johtamistaito.

17 §

Nimittäminen

Valtakunnansyyttäjän nimittämisestä säädetään perustuslaissa. Apulaisvaltakunnansyyttäjän nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä.

Valtionsyyttäjän nimittää valtioneuvosto valtakunnansyyttäjän toimiston esityksestä.

Johtavan aluesyyttäjän, erikoissyyttäjän ja aluesyyttäjän nimittää valtakunnansyyttäjän toimisto. Johtavan aluesyyttäjän virkaan nimitetään viiden vuoden määräajaksi, jollei erityisestä syystä ole perustetta nimittää tätä lyhyemmäksi määräajaksi.

Apulaissyyttäjän nimittää määräaikaiseen virkasuhteeseen syyttäjälue.

3 luku

Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen